3. Ермольев В. Н. Колониальная политика США на Филиппинах конца XIX – начала XX вв.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.03 [Електронний ресурс] / Ермольев В. Н. – Москва, 2003. – Режим доступу: http://cheloveknauka.com/kolonialnaya-politika-ssha-na-filippinah-kontsa-xix-nachala-xx-vv.
4. Левинсон Г.И. Филиппины на пути к независимости / Левинсон Г.И. – М.: Наука, 1972. – 298 с.
5. Левтонова Ю. О. История Филиппин: краткий очерк [Електронний ресурс] / Ю. О. Левтонова. – М., 1979. – Режим доступу: https://www.rulit.me/books/istoriya-filippin-kratkij-ocherk-read-310094-78.html

Інна Шевченко

СУЧАСНА СИСТЕМА ШКІЛЬНОЇ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Англійська освіта завжди вважалася еталоном не тільки за ретельне створення образу недоступності та консерватизму, а й за якісну підготовку. Сьогоднішня освіта в Англії є продуктом 70-річної роботи над системою її постійного самовдосконалення.

Нині українська освіта на шляху реформування, тому важливим є вивчення досвіду розвинутих держав Європи. Мета статті: дослідити сучасні тенденції розвитку англійської шкільної історичної освіти.

Вчити і знати історію – один з головних принципів сучасної системи освіти в Сполученому Королівстві. Це навіть свого роду інтелектуальний шик. Ця вимоглива «пані» відсортовує правду і істину на поличку пам’яті, а фальш, пропаганду, маніпуляції – на поличку забуття. Мова піде, про викладання історії в британських школах, де звичайна шкільна дисципліна має здатність викликати не тільки хвилю спогадів, а й бурю емоцій в академічній та освітній сферах [1].

Сучасна британська система викладання історії в школі складалася протягом XX століття, важливу роль в її формуванні зіграла реформа 1988 р. Закон про реформу освіти або Educational Reform Act 1988 був спрямований на поліпшення якості освіти на всіх рівнях, підвищення стандартів навчання, розширення свободи вибору освіти і приймався на основі публічного голосування.

Концепція навчання історії в англійській школі, заявив нещодавно міністр освіти Майк Гоув, заключається в тому, щоб діти могли зрозуміти логіку різноманітних подій, їх вплив на Британію і вплив британських подій на світові.

Британська шкільна історична освіта направлена на формування громадянської позиції особистості, готової до самообмеження своєї

поведінки. Саме тому британські історики пишуть: «Слід доводити до свідомості учнів не тільки недостовірність впливу минулого на нинішній день і майбутнє, а й безмежну складність людських відносин і труднощі підтримки рівноваги конфліктуючих інтересів» [2].

Шкільний курс історії, як підкреслюють британські методисти, повинен «посилити дух громадянськості, почуття приналежності до суспільства що породжується цим відповідальність».

Головним джерелом отримання знань і засобом роботи на уроці в британських школах є не підручник, а документ або інше історичне джерело. Шкільний підручник не розглядається як абсолютно достовірне джерело інформації, а як один із можливих варіантів інтерпретації історичного минулого. Для підручника, направленого на розвиток критичного мислення і орієнтованого на активну діяльність учнів в процесі пізнання минулого, характерна відсутність або мінімальна кількість авторського тексту. Основою підручника є різноманітні візуальні чи писемні джерела, а також запитання і завдання до них.

Вивчення історії на зациклене на політиці і війнах, а значну увагу приділено вивченню повсякденного життя британців у різні часи. Уроки найчастіше проводять у формі співбесіди, в ході якої народжується уявлення про те, «як люди жили раніше». Як показує практика британських колег, що учням набагато цікавіше вивчати історію, яка стосується безпосередньо їх. Учні з великим інтересом вивчають так звану мікроісторію – історію свого графства, вулиці чи історію своєї родини.

Українські учні в Англії розповідають, що вчителі подають тему з усіх сторін, а для кращого запам’ятовування матеріалу учні на уроках найважливіші моменти малюють, співставляють схеми, пишуть історичні есе. Учні британських шкіл в захваті від гри «Виграй у свого вчителя історії» – хороший стимул для засвоєння та розуміння подій минулого.

На відміну від прийнятого в нашій країні систематичного викладу матеріалу в хронологічному порядку по країнам і народам, в Англії історія викладається «за темами». Деякі теми є об’ємними, як, наприклад «Експансія торгівлі та промисловість», в рамках теми розглядають всі аспекти промислової революції в Європі в XVII–XIX ст. Інші теми можуть вивчатися в кілька прийомів з різних точок зору [5, с. 77].

Національна освітня програма (National Curriculum) фіксує лише основні розділи з історії, з яких учні повинні пройти кілька модулів, ці розділи включають в себе всесвітню історію, історію до і після 1900 р. З модулів розділу всесвітньої історії вчитель може вибрати, наприклад модулі по Стародавньому Риму, французької революції тощо. Серед популярних модулів – американський Захід 1800 р. і нацизм в Німеччині. Модуль зазвичай включає в себе кілька уроків по заданій темі і може тривати протягом цілого семестру. Це дозволяє виявляти зв’язки між темами і сприймати історію як щось цілісне, без відриву країн і народів, а також подій один від одного.

У сучасній британській школі, враховуючи складний територіальний поділ Англії, вивчається не тільки історія Англії, але і інших частин Сполученого Королівства, таким чином «британськість» приходить на зміну «англійськості».

Також, враховуючи космополітичність Англії, де живуть представники десятків народностей, на плечі як британських вчителів історії так і інших покладається особлива місія – коректного висвітлення матеріалу, щоб не образити національні почуття жодного представника народності чи раси [4].

Британські педагоги заперечують «піднесення дитині минулого» у вигляді серії жахливих проблем або неминучих небезпек, які тільки що подолані. Історія, вважають вони, повинна стати перед молодою людиною у вигляді чудесного і хвилюючого роману, що черпає натхнення в кожній расі і кожному краї, що відкриває перед його очима перспективу ще більш високих і значних досягнень в майбутньому.

Суперечливі питання історії країни, на думку британських педагогів, необхідно підносити об'єктивно та неупереджено, викладаючи аргументовані протилежні точки зору. Однак, є і теми в шкільних підручниках, які наповнені стереотипами або обмежено, що висвітлюються внаслідок їх «незручності» для Великобританії.

Британські педагоги оцінюють у школярів не просте повторення того, що розповів вчитель на уроці, а за розвиток власних ідей, використання ресурсів для розробки власного проекту, а найголовніше – за осмислену, всебічно інформовану і аргументовану відповідь по темі. На уроках історії вітається особиста думка учнів, навіть якщо і не співпадає з думкою вчителя, але її обов'язково потрібно захистити і довести.

Учнів на уроці ніколи не просять «вивчити ряд дат для бліц-опитування: вважається, що при вивченні історії головне – не заучування матеріалу, а його розуміння і вміння трактувати, використовуючи історичні джерела та статистичні дані. Якщо тестові завдання і проводяться, то питання бувають приблизно такі: назвіть п'ять причин, за якими скасовано рабство в Америці. На іспиті учнів можуть попросити проінтерпретувати історичний документ або написати твір на історичну тему. Підсумкова оцінка щонайменше на чверть визначається роботою учня над самостійним проектом, наприклад пошуком матеріалу з історії рідного міста [3].

Таким чином, сучасну систему шкільної історичної освіти у Великій Британії характеризують, по-перше відмовою від репродуктивних методів навчання історії, акцентується увага на розумових здібностях учнів, насамперед розвитку критичного мислення, по-друге відмова від націоналістичної моделі історичної освіти, що передбачає навчання історії в дусі «патріотичного наративу». В методологічному плані на сучасному етапі активні методи навчання історії визнаються найбільш ефективними для реалізації Національної освітньої програми.

Список використаних джерел

1. Войтко А. «Это даже не Фолкленды, это гораздо сложнее...» [Електронний ресурс] / А. Войтко. – 2015. – Режим доступу: https://zn.ua/history/eto-dazhe-ne-folklendy-eto-gorazdo-slozhnee-_.html.
2. Зубкова И. А. Концептуальные основы методики преподавания истории в школах Великобритании: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 / Зубкова И. А. – Екатеринбург, 2002.
3. Конс К. Чему учат на уроке истории в современной Англии и почему это интересно [Електронний ресурс] / К. Конс. – 2018. – Режим доступу: https://mel.fm/blog/galina-avtukhova/5897-chemu-uchat-na-uroke-istorii-v-sovremennoy-anglii-i-pochemu-eto-interesno.
4. Котусенко К. А. Современные тенденции развития школьного исторического образования в Англии [Електронний ресурс] / К. А. Котусенко // Ярославский педагогический вестник. – 2014. – № 2. – Режим доступу: https://cyberleninka.ru/article/v/sovremennye-tendentsii-razvitiya-shkolnogo-istoricheskogo-obrazovaniya-v-anglii.
5. Соколов А. Б. Английские ученики истории (вторая половина XIX–XX века) / Соколов А. Б. // Историк и общество: научная лаборатория исследователя / под ред. М. П. Айзенштат. – М., 2009. – С. 75–98.

Ірина Шевченко

ТУРИСТСЬКИЙ РЕСУРС ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

На сьогодні туризм є одним з найбільш перспективних напрямів розвитку регіону, який сприяє ефективному використанню найбагатшої природної і культурно-історичної спадщини, залучення до якого, з одного боку, служить розширенню культурної компетентності, оздоровленню і відпочинку громадян, а з іншої – економічному розвитку, вирішенню проблему зайнятості в невеликих містах і населених пунктах.

Трансформація економіки регіону і необхідність залучення ресурсного потенціалу усіх видів обумовлюють актуальність дослідження потенціалу туристських ресурсів як істотного чинника соціально-економічного розвитку території. Пізнавальні властивості території обумовлені наявністю природних і соціально-культурних об’єктів (пам’ятників історії і культури, музеїв, національних особливостей і традицій населення, унікальних об’єктів природи, культури, промисловості та ін.).

В Законі України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» [4] туристичні ресурси України визначено, як «пропоновані або